Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0500U000267

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-10-2000

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Воробьйова Людмила Вікторівна
2. Vorob'jova Lyudmyla Viktorivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 03.00.17

Назва наукової спеціальності: Гідробіологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 12-10-2000

Спеціальність за освітою: 7.070401

Місце роботи здобувача: Одеський філіал Інституту біології південних морів ім. О.О. Ковалевського НАН України

Код за ЄДРПОУ: 03534529

Місцезнаходження: ул. Пушкінська, 37, г. Одеса, 65125

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 50.214.01

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський філіал Інституту біології південних морів ім. О.О. Ковалевського НАН України

Код за ЄДРПОУ: 03534529

Місцезнаходження: ул. Пушкінська, 37, г. Одеса, 65125

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.33.15

Тема дисертації:

1. Мейобентос Чорного та Азовського морів

2. Meiobenthos of the Black and Azov seas

Реферат/анотація:

1. Мейобентос Чорного та Азовського морів. На основі власних багаторічних даних та огляду літератури розробити наукову концепцію формування видового розмаїття та кількісних показників мейобентосу в умовах підвищенної евтрофікації екосистеми Чорного та Азовського морів. Відбір проб мейобентосу та їх обробка проводилась методами затвердженними на першій установчій конференції по вивченню мейобентосу (Туніс, 1969 р). Відбір проб та вилучення мейофауни із осадів пісчаних пляжів проводились за методикою Г. Улінга (G. Uhlig, 1964, 1966). Відбір проб на пісчаних пляжах проводився приладом автора (свідотцтво № 15 від 27. Червня 1986 р), на шельфі Чорного моря — дночерпаком Петерсона з площею розкриття 0,4х0,25 м2. При обробці проб використовувалась оптика МБС-1, Біолом И, МБС-9 та комп'ютерна техніка. Наукові результати по виявленню закономірностей формування видового розмаїття та кількісних показників мейобентосу при екологічних стресах дозволили виділити групи та види — індекатори якості морського середовища. На основі багаторічних рядів спостережень описана кількісна залежність між

співвідношенням загальної чисельності мейобентосу та його біомасою. (Nзаг/Взаг) та ступенем антропогенного впливу. Даний показник може використовуватись в експерт-діагностиці і прогнозуванні стану донних біоценозів при різних техногенних навантаженнях в прибережних екосистемах. Вперше вивчені кількісні характеристики та структура мейобентосу найбільш великої за площею і найбільш продуктивної північно-західної частини Чорного моря (ПЗЧМ). Власні дослідження і аналіз літературних даних дозволили змінити уявлення які склалися про вертикальний розподіл бентоса в Чорному морі, розширивши його межі як у бік берега (супраліторaль), так і в бік батіалі. Вперше на основі власних даних описані видове розмаїття мейобентосу Азовського моря і характер просторового росподілу його кількісних показників. Вперше мейобентос розглядається як чинник, лімітуючий чісельність популяцій бентосоїдних риб, які на стадії личинок, мальків або дорослих особ харчую ться переважно мейобентонтами.Вперше описані основні тенденції розвитку мейобентосу Чорного моря в умовах евтрофування та інших видів антропогенного навантаження. Автором вперше використовуються якісні і кількісні характеристики мейобентосу для оцінки та прогнозування стану морських екосистем. Розроблені автором критерії оцінки якості морського середовища застосовувались при виконанні цілої низки проектів і хоздоговірних тем: "Проведення комплексного екологічного моніторингу українських шельфів Чорного та Азовського морів з метою діагнозу та прогнозу стану їх екосистем, випрацьовці рекомендацій по охороні, восстоновленню та раціональному використанню" (проект НАМИТ, № г/р 0196V002402), "Комплексний моніторинг Херсонського торгового порту і прилеглих зон. Оцінка впливу виробничої діяльності порту на водні екосистеми і розробка рекомендацій по вмісту екологічного збитку" (хоздоговірна тема , ОВОС № г/р 019V007099), "Локальний моніторинг морського середовища в районі морського торгового порту "Южний" і розробка рекомендаці по зниженню екологічного збитку "(№ г/р 0197V000891), "Трофічні зв'язкі та біоенергетика прибережних екатонів на прикладі Чорного і Азовського морів" (№ г/р 0197V003262), "Вивчення впливу Одеського припортового заводу на пелагічні і доні компоненти екосистеми Григорьевського лиману (1996-1997 рр)" (ОВОС № г/р 0197V003263), "Розробка наукових основ комплексного використання ресурсів шельфу та захист прибережної зони Чорного і Азовського морів" (№ г/р 0197V003264), при складенні ОВОС республіканського та обласного значення. Розробки автора використані обласним протиссувним управлінням м. Одеси при вирішенні проблем реконструкції берегоукріпних споруд на північно-західному шельфі Чорного моря. Гідробіологія, екологія, зоологія.

2. Meiobenthos of the Black and Azov Seas. On the basis of personal long-term data and a literature survey to work out a scientific concept of the formation of species diversity and qualitative indices of meiobenthos in conditions of enhanced eutrophication of the Black and Azov seas' ecosystems. Sampling and investigations of meiobenthos were carried out according to methods approved at the International Conference on Meiofauna in Tunis, 1969. Samples of meiofauna were taken in deposits of sandy beaches with author's device (certificate N 15 – 25.07.86) on the Black Sea shelf with a Petersen grab (0.4 x 0.25 m2 area). An MBS-1 microscope was used and a computer. Scientific results on revealing the laws governing the formation of species diversity and quantitative indices of meiobenthos during ecological stress allowed to identify groups and species-indicators of marine environmental quality. On the basis of long-term series of observations a qualitative link has been described between the ratio of meiob enthos numbers and biomass (Ntot/Btot). This index may be used in express diagnosis and prognosis of the state of bottom biocenoses during different technogenic loads in coastal ecosystems. The qualitative characteristics and structure of meiobenthos of the northwestern part of the Black Sea (NWBS) the longest and most productive area have been studied for the first time. Personal investigations and analysis of literature data have allowed to change the view on vertical distribution of benthos in the Black Sea, extending its limits towards the shore-supralittoral and the bathyal. For the first time on the basis of personal data the species diversity of Azov Sea meiobenthis and the nature of spatial distribution of qualitative parameters have been described. For the first time meiobenthos has been considered as a factor limiting the density of bottom-feeding fishes which at the stage of larvae, fry or adult feed mostly on meiobenthos. For the first time the main tendencies of development of Black Sea meiobenth os in conditions of eutrophication and other kinds of anthropogenic influence have been studied. The author was the first to use qualitative and quantitative characteristics of meiobenthos for the evaluation and

prognosis of the state of marine ecosystems. The criteria worked out by the authors on the evaluation of the quality of the marine environment have been used for a number of projects and themes: Conducting complex ecological monitoring of the Ukrainian shelf of the Black and Azov seas for the aim of diagnosis and prognosis of their ecosystems,, working out recommendations on protection, rehabilitation and sustainable use (NAMIT, N g/p 0196V002402) ; Local monitoring of the marine environment in the area of the Yuzhniy marine trading port, and elaboration of recommendations for decreasing the ecological damage (N g/p 0197V00089); Trophic ties and bioenergetics of coastal ecotones in the Black and Azov seas (N g/p 0197V003262); The study of the influence of the Odessa Priport Plant on the pelagic and be nthic components of the ecosystems of the Grigorievsky liman (1996–1997) Environmental Assesment N g/p 0197V003263; Elaboration of the scientific fundamentals of integrated use of resources of the shelf and protection of the coastal zone of the Black and Azov seas (N g/p 0197V003264), during feasibility studies at local and regional levels. The author's elaborations have been used by the regional antilandslide agency in Odessa for solving the problem of reconstruction of shoreline reinforcements in the northwestern Black Sea shelf. Hydrobiology, ecology, zoology.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зайцев Ювеналій Петрович
2. Зайцев Ювеналій Петрович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Монченко Владислав Іванович

2. Монченко Владислав Іванович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харченко Тарас Андрійович

2. Харченко Тарас Андрійович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Муріна Галина-Ванцетті Василівна

2. Муріна Галина-Ванцетті Василівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевцова Людмила Василівна

2. Шевцова Людмила Василівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Заїка Віктор Євгенович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Заїка Віктор Євгенович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.